

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-06-16
Besvaras senast
2020-08-27

Till utrikesminister Ann Linde (S)

2019/20:432 Coronapandemins effekter på SRHR

Den pågående coronapandemin har slagit hårt globalt. Oron för liv och hälsa för sig själv och nära och kära har tvingat människor att ändra sina vanor, och länder har infört olika nivåer av restriktioner. Världsbanken befarar att fattigdomsbekämpningen i och med coronavirusets spridning inte kommer att kunna ske i tillräckligt snabb takt för att det globala målet om att utrota den extrema fattigdomen till 2030 ska kunna uppnås. Hur olika länder agerar kommer att påverka miljontals människors demokratiska fri- och rättigheter under lång tid. Inte minst på SRHR-området.

Ett tydligt exempel är hur reaktionära och auktoritära ledare världen över använt pandemin för att inskränka de mänskliga rättigheterna. I utgångsförbudets spår följer att kvinnor och barn utsätts för än mer våld i hemmet. I Polen har till exempel regeringen valt att gå fram med ett hårt kritiserat förslag om att skärpa en mycket restriktiv abortlagstiftning ytterligare. Förra gången förslaget var aktuellt genomfördes stora protester och demonstrationer. Men i och med förbud mot större folksamlingar finns inte längre samma förutsättningar att göra motstånd. I USA har minskad tillgång till säker abort märkts som en direkt följd av coronapandemin. Människorättsförsvarare rapporterar om allvarliga pågående inskränkningar i en rad olika delstater.

Men också bristen på tillräckliga sjukvårdsresurser drabbar arbetet med SRHR. När pengar, personal och medicinsk utrustning går till att bekämpa coronaviruset får andra delar av vården stå tillbaka. Nedstängda fabriker har lett till en brist på preventivmedel, vilket riskerar att resultera i oönskade graviditeter såväl som ökad mödradödlighet, könssjukdomar och hiv. FN:s befolkningsfond UNFPA befarar att en sex månader lång nedstängning av samhället kan leda till ytterligare 7 miljoner oönskade graviditeter och 31 miljoner fall av könsbaserat våld. Också antalet fall av könsstympning och barn som gifts bort riskerar att öka, bland annat som en konsekvens av att arbetet för att motverka detta försenas eller uteblir och för att en ökad fattigdom är en känd faktor för barnäktenskap.

Under coronapandemin är hbtq-personer en särskilt utsatt grupp, och många drabbas hårt av restriktioner och ökad fattigdom. I Sydkorea har medier pekat ut gayklubbar som epicentrum för en ny smittvåg, vilket gjort att exempelvis Amnesty varnat för stigmatisering. I Sydamerika har flera länder flexibla

utgångsförbud där kvinnor och män enbart tillåts gå ut olika dagar. Restriktionerna slår mot transpersoner, och mycket tyder på att hatbrotten ökat i samband med detta. I Ungern har parlamentet röstat igenom en nödlag som ger premiärminister Orbán ökad makt och rätten att regera genom dekret på obestämd tid. I samband med detta har regeringen lagt fram förslag till en grundlagsändring som skulle förbjuda transpersoner att ändra juridiskt kön.

Den svenska regeringen har omfördelat 714 miljoner kronor som tas från den befintliga biståndsbudgeten till åtgärder för att möta coronapandemin. För att inte viktiga åtgärder ska tvingas stå tillbaka på grund av coronaviruset har Vänsterpartiet redan tidigare föreslagit ett additionellt coronabistånd om 500 miljoner kronor som syftar till åtgärder för att minska smittspridningen och för att möta akuta sjukvårdsbehov, men som också kan användas till bland annat SRHR.

Mot denna bakgrund vill jag fråga utrikesminister Ann Linde:

1. Avser ministern att verka för att Sverige ska ta initiativ globalt för att lyfta SRHR under coronapandemin?
2. Avser ministern att ta initiativ inom EU för att stoppa den reaktionära utvecklingen vad gäller SRHR-frågor i Europa?

.....

Yasmine Posio (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders